

FRANCISCI PATRICII
PANCOSMIAS
LIBER SEXTUS
DE PRIMÆVO FLUORE.

Si corpora omnia per spacium congenitum, sunt trine dimensa sunt corpora. Si per lumen sunt visibilia. Si per calorem, et constant, et vivunt, magno merito hæc tria corporum omnium dicentur elementa esse, ex quibus ipsa constent, et in quæ resolvantur, si resolvi eis contigat, unquam, ita esto. Corporum vero antytipia, seu antæresis, seu dicas resistentia, unde nam fuerit? Trinam quidem dimensionem a spacio habent congenito, quod spacii primævi, pars est quædam. A lumine, ut sint vel lucida, vel diaphana, vel etiam opaca, ut partim est ante demonstrabitur postea. A lumine habent etiam calorem, a calore essentiam, et vires, et actiones. Antitypium, a quo nam habebunt? A re nimirum, quæ resistentiam vel indere, vel inferre possit. Eam nos, fluorem, seu humorem, nominamus. Veterum multi, dixere aquam. Eamque vel principale elementum posuerunt, ex quo omnia fierent, vel unum est quatuor esse voluerunt; quæ mundum hylæum, constituunt, et quæ corpora omnia mista conficiunt. Thales, quidem, inter Græcia sapientes nominis magni, Princeps elementum, aquam posuit. Sed altior huius dogmatis est origo. Homerus enim cecinit.

Ὠκεανὸν θεῶν γένεσιν, καὶ μητρὰ τῆθύν.

Oceanum, Deorum genituram, et Matrem Tethyn.

Deorum scilicet qui sub coelo sunt omnium.

Sed is suæ stirpis vetustissimum Orpheum est secutus.

Qui multis seculis ante, id ipsunt docuerat:

Ὠκέανος ὅσπερ γένεσις πάντεσι τέτυκται.

Ὠκέανος πρῶτος, καλλιρῶου ἦρξαι γάμοιο.

Ὅσρα κασιγνήτην, ὁμομήτορα, Τηθύν ὄπειεν.

“Oceanus, qui genitura cunctis est

Oceanus primus, pulchrifluas cœpit nuptias.

Qui sororem eadem matre genitam Tethyn iniit”.

Sed nullo mystico fabularum velamine, aliter cecinit.

Ἔστιν ὕδωρ ψυχῆ, θάνατος δ' ὕδάτεσιν οἴμοιβῆ.

Ἐκ δ' ὕδατος γαῖα: τὸ δ' ἐκ γαῖας πάλιν ὕδωρ.

Ἐκ τοῦ δὴ ψυχῆ, ὄλον αἰθέρα ἀλλάσπουσα.

“Est aqua animus. Mors aquis est permutatio

Ex aqua, terra, ex terra vero, rursus aqua.

Ex quo, animus totum æthera mutat”.

Hanc doctrinam videtur Orpheus in Ægypto didicisse. Est enim apud Hermetem, in hanc sententiam. Tenebras mutatis in humidam quandam naturam.

Ὡς εἰκάσαι μὲ εἰδῶτα μεταβαλλόμενον τὸ σκότος εἰς ὑγρὰν τινὰ φύσιν ἀφάτως τεταραγμένην.

“Ut videret me videre tenebras mutari in humidam quandam naturam, indicibiliter turbatam.”

Quasi idem hoc sit cum illo Mosis. Et tenebræ erant super faciem abyssi.

Profundissimæ nimirum aquæ. Fit et alia aquarum mentio a Mose satis multa.

“Et spiritus domini ferebatur super aquas”.

Et. “Fiat firmamentum in medio aquarum, et dividat aquas ab aquis”.

Deus bone, quid hoc rei est? Divinus Plato, divino huic oraculo, nulla ratione adhibita, assensum libentissime dedisset. Peripateticus Aven Rois, e contra nullam ei fidem habuit. Quia Moses, ut ipse aiebat, multa diceret, probaret nihil. Atque idcirco, tribus, ut solet ipse dicere, loquentibus in lege, nihil credidit. Rationem in omnibus requirit, sed non aliam quam Aristotelicam. At hoc non magis philosophicum est, quam sine ratione loqui.